ประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach*

The Effectiveness of Training Program for Career Development Based on Two – Generation Approach

สุรภา เกตุมาลา (Surapa Katemala)**
สุมลนิตย์ เกิดหนุนวงศ์ (Sumolnit Kerdnoonwong)***
วิภาวรรณ สุขสถิตย์ (Wipawan Suksathid)****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้สำหรับการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และ 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ใหญ่จำนวน 10 คน และเด็กที่มีอายุระหว่าง 10 -12 ปี จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการ

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

This article is part of a Doctor of Education Degree in Adult Educationat Srinakharinwirot University

** นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail : Sukatemala@gmail.com โทรศัพท์ 081- 8320542

students Doctor of Education Degree in Adult Education at Srinakharinwirot University

*** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สุมลนิตย์ เกิดหนุนวงศ์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Major Advisor : Dr. Sumolnit Kerdnoonwong, Ph.D. in Department of Adult Education at Srinakharinwirot University

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร. วิภาวรรณ สุขสถิตย์ วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา กระทรวงศึกษาธิการ

Co-Advisor: Dr. Wipawan Suksathid, Ed.D. in Siphrya Polytechnic College at Ministry of Education

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

วิเคราะห์ ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) เนื้อหาการฝึกอบรม (4) การจัดกิจกรรม (5) รูปแบบการเรียนรู้ (6) วิธีการสอน (7) สื่อและอุปกรณ์การสอน (8) งบประมาณ (9) คุณค่า หรือ ประโยชน์ที่ได้รับ (10) การประเมินผล

2. ประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรม 1) ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจาดแม่ลา พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานการสานกระจาดแม่ลาโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3) ผลการประเมินกลยุทธ์ Two – Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็ก พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

Abstract

The purpose of this research were to develop a training program for career development based on Two – Generation Approach. First to create and design a training program for career development based on a Two - Generation Approach and second to study effectiveness it, The sample consisted of important persons in communities : 30 subjects for interviews 15 for focus groups, and 20 for experiment by purposive sampling which was divided into 10 adults and 10 children. Data were analyzed by using t-test dependent statistic.

The Research found that

1. The development of the training program has four steps; one was analysing scope of problems and need , two was providing philosophy of education, three was building a team of expert groups and area residents to analyse the overall framework and planning together, four was designing a training program which has 10 elements (1) mission (criterias and reasons) (2) objectives (3) content (4) activities (5) learning model (6) method (7) instructional media (8) budgets (9) benefit and (10) evaluation.

2. The results of the effectiveness training program found that results of the knowledge test pre-test and post-test showed statistically significant differences in knowledge scores at .05 significance level. The results of the authentic assessment on Maela Basket found that overall trainees have a fair quality level. The results of the strategic integrated Two – Generation Approach with major learning items of each content for children found that overall trainees have fair quality level.

บทนำ

ประชากรในประเทศไทย ปี 2558 ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวน 55.38 ล้านคน พบว่าเป็นผู้ว่างงาน 3.1 แสนคน หรือ ร้อยละ 0.7 ของกำลังแรงงานปัจจุบัน และเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน คือผู้ที่ไม่ได้ทำงาน มีประมาณ 16.7 ล้านคน หรือร้อยละ 30.0 ซึ่งประกอบด้วย คนทำงานบ้าน 4.9 ล้านคน เรียนหนังสือ 4.4 ล้านคน และเด็ก คนชราหรือ คนป่วยพิการจนไม่สามารถทำงานได้ 5.7 ล้านคน และอื่นๆ 1.7 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558: ออนไลน์) จากจำนวนผู้ว่างงานและผู้ที่ไม่ได้ทำงานดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเรื่องรายได้ของประชาชน ส่งผลกระทบไปถึงความยากจน ซึ่งความยากจนนับว่าเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศ เพราะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ เป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น คนยากจนขาดโอกาสทางการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร และ อำนาจต่อรอง การประท้วง การใช้ความรุนแรง ปัญหา อาชญากรรม และยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 9)

จากการประเมินสถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย โดยใช้เส้นความยากจน (Poverty line) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน ซึ่งมีเงื่อนไขกำหนดว่าบุคคลใดที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนต่ำกว่าเส้นความยากจนจะถือว่าบุคคลนั้นเป็นคนจน ดังนั้น เส้นความยากจนจึงสะท้อนมาตรฐานการครองชีพขั้นต่ำ (Minimum Standard of living) ของสังคมไทย ซึ่งเส้นความยากจน มีหน่วยเป็น บาท/คน/เดือน พบว่า เส้นความยากจนของประชาชนในแต่ละภาคปี 2556 มีดังนี้ กรุงเทพมหานคร เส้นความยากจนของประชาชนเป็น 3,047 บาท ภาคกลาง 2,775 บาท ภาคเหนือ 2,314 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,273 บาท และภาคใต้ 2,651 บาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558: 2) จะเห็นได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนสูงสุดและมากกว่าทุกๆ ภาค รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

สำหรับประชาชนภาคกลางจำนวน 25 จังหวัด เส้นความยากจนปี 2556 โดยรวมเป็น 2,775 /บาท/คน/เดือน เมื่อพิจารณาจังหวัดที่มีเส้นความยากจนของประชาชนใน10 อันดับแรก พบว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเส้นความยากจนของประชาชนเป็น 2,646 บาท/คน/เดือน ซึ่งต่ำกว่าเส้นความยากจนในภาคกลาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ทั้งนี้เนื่องจาก (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2558: 74 - 75)

1. ด้านอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้างโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในปี 2558 พบว่า มีผู้ว่างงาน จำนวน 2,114 คน เป็นชาย 1,723 คน หญิง 391 คน

2. ด้านสังคม ผลจากการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ได้ส่งผลกระทบและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิต ของชาวพระนครศรีอยุธยาที่เดิมเคยเป็นสังคมชนบท เปลี่ยนไปเป็นการใช้ชีวิตแบบสังคมเมืองรับเอาอารยธรรม ต่างชาติมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้นค่านิยมในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิมจึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ตามมาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาความยากจน ปัญหาเด็กและเยาวชน เช่น เด็กติดเกม การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเด็ก การใช้ความก้าวร้าวรุนแรง ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจังหวัดมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง ดังนั้น จึงมักประสบกับปัญหาอุทกภัยน้ำท่วมขัง ตลิ่งพังทลาย สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้ง ยังมีสาธารณภัยอื่นๆ เช่น ภัยแล้ง น้ำเสีย ขยะ

นอกจากนี้ ยังพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ต้องประสบปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน โดยมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและต้องเช่าเพิ่มบางส่วน และไม่มีที่ดินของตนเองต้องเช่าที่ดินทำกินทั้งหมด ซึ่งจากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ปี 2558 พบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหมู่บ้านจำนวน 1,140 หมู่บ้าน แต่ต้องประสบปัญหาดังกล่าวจำนวน 245 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 21.49 (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2558: 190) ทำให้รายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ส่งผลกระทบไปถึงความยากจน

จากปัญหาของประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่ไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะปัญหาเรื่องรายได้ ส่งผลกระทบไปถึงความยากจน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพ ยกระดับรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายคนจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้ต่ำ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสามารถพึ่งตนเองได้ มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐได้อย่างมี คุณภาพและทั่วถึง มีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ในสาขาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมทั้งมีโอกาสเข้าถึงที่ดินทำกินและแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ อันจะนำไปสู่การหลุดพ้นจากความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558: 9)

การพัฒนาอาชีพ เป็นการประกอบอาชีพที่มีการพัฒนาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2555: 7) การพัฒนาอาชีพหัตถกรรมจักสาน เป็นอาชีพที่สร้างรายได้อย่างหนึ่งที่นิยมทำกันในชนบท และมีการสืบทอดต่อกันมา มีหลายประเภทตามแต่ละภาค และตามวัสดุที่มีในท้องถิ่น สำหรับภาคกลางโดยเฉพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยานิยมสานตะกร้าหิ้ว ซึ่งมีความงดงามและมีคุณค่าทางศิลปะ เป็นการใช้ฝีมือในการทำล้วนๆ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2541: 42) การทำเครื่องจักสานลักษณะเด่นประการหนึ่งของสังคมพื้นบ้าน ก็คือความเป็นอยู่ของชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นเครือญาติ ในบางท้องถิ่นที่มีความต้องการภาชนะเครื่องจักสานมาก ชาวบ้านที่มีฝีมือทางนี้ก็ยึดถือเป็นอาชีพได้ และสามารถสอนลูกหลานให้รู้จักสร้างเป็นนับเป็นการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง (อายุวัฒน์ สว่างผล, 2548: 40) การพัฒนาอาชีพหัตกรรม จักสาน นั้น ควรมีการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ (อุทัย หิรัญโต, 2531: 109)

การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม สำหรับใช้เป็นแนวทางหลักในการฝึกอบรม เพื่อช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาโปรแกรมของนักวิชาการชาวต่างประเทศ ได้แก่ บูน และคนอื่นๆ (Boone ; et al., 1985: 21 - 25) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม

การนำโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพไปใช้กับคนหลายวัยพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็กที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน ก็จะสามารถช่วยให้โปรแกรมการฝึกอบรมมีคุณค่าและเกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านในชุมชนนั้นๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด Two - Generation Approach ซึ่งเป็นแนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการชาวต่างประเทศ (The Annie E. Casey Foundation, 2014: Online ; Saunder, 2014: Online ; Barczak, 2014 : Online ; Ascend at the Aspen Institute. 2014: Online ; &Tara Smith, 2014: 3) ที่เน้นการพัฒนาคนสองวัยพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็ก ที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน โดยมีกลยุทธ์ Two – Generation Approach ได้แก่

1. การจัดโปรแกรมการฝึกอบรมด้านอาชีพระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก
2. การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็ก

ดังนั้น จากปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบท แนวทางหนึ่งช่วยแก้ปัญหาความยากจน คือ การยกระดับรายได้ของประชาชนให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างโปรแกรมและศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ตลอดจน นำแนวคิด Two – Generation Approach ซึ่งเป็นแนวคิดการพัฒนาคน 2 วัยพร้อมกัน ทั้งผู้ใหญ่และเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย เพื่อช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กได้เรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพและส่งเสริมเด็กให้ได้รับการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตลอดจนเป็นการสร้างความรักความผูกพันกันในครอบครัว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach เป็นการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่แบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์
2. สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา ประกอบด้วย ด้านประชากร ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพและรายได้ ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี และความต้องการในการพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านศิลปกรรม ด้านหัตถกรรม

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

3. นำแบบสัมภาษณที่ปรับปรุงแกไขตามข้อเสนอแนะของอาจารยที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ไปเสนอใหผูเชี่ยวชาญจำนวน 5 ทาน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาคาดัชนีความสอดคลอง (IOC หรือ Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

4. นำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน

การจัดกระทำและการวิเคราะหขอมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (สุภางค์ จันทวานิช, 2535 :131)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐานทางการศึกษา

เป็นการศึกษาเอกสารปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษาเสรีนิยมพิพัฒนาการนิยม พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม ปฏิรูปนิยม แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดหลักปรัชญาให้สอดคล้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนาโปรแกรมของ บูนและคนอื่น ๆ (Boone; et al., 1985: 21 - 25) เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2. นำแบบสนทนากลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาคาดัชนีความสอดคลอง (IOC หรือ Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.67

3. นำแบบสนทนากลุ่ม ไปสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน

การจัดกระทำและการวิเคราะหขอมูล

ผู้วิจัยนำแบบสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ประกอบด้วย

1. การร่างโปรแกรมฝึกอบรม โดยดำเนินการ ดังนี้

1) การศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาทางการ เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพหัตถกรรมจักสาน กลยุทธ์Two- Generation Approach

2) การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพและการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ตามขั้นตอนที่ 1 – 2

3) ร่างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดTwo – Generation Approach ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาการฝึกอบรม 4) การจัดกิจกรรม 5) รูปแบบการเรียนรู้ 6) วิธีการฝึกอบรม 7) สื่อและอุปกรณ์ 8) งบประมาณ 9) คุณค่า หรือประโยชน์ที่ได้รับ 10). การประเมินผล

2. การตรวจสอบร่างโปรแกรมการฝึกอบรม

นำรางโปรแกรมการฝกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบและประเมินความสอดคลองของรางโปรแกรมการฝึกอบรม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้โปรแกรม

เป็นการนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่ จำนวน 10 คน และเด็กซึ่งเป็นลูกหลานของผู้ใหญ่ จำนวน 10 คน โดยความสมัครใจเข้ารับการอบรม

เครื่องมือที่ใชในการวิจัย ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อน-หลัง เข้ารับการฝึกอบรม โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวของ ตลอดจนการสอบถามจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่อง เครื่องมือที่ใช้สานกระจาดแม่ลา วัสดุที่ใช้สานกระจาดแม่ลา ลายสานกระจาดแม่ลา ขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลา

1.2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการสานกระจาดแม่ลา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน

1.3 นำแบบทดสอบที่สรางขึ้นไปใหผูเชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใชและค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

2. แบบประเมินผลงานตามสภาพจริง โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ เกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง

2.2 สร้างแบบประเมินผลงานตามสภาพจริง โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบ “รูบริค” (Rubric Score) นำแบบประเมินผลงาน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใชและค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

3. แบบประเมินกลยุทธ์ Two – Generation Approach กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ เกี่ยวกับการประเมินผลงานตามสภาพจริง

3.2 สร้างแบบประเมินผลงานตามสภาพจริง โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบ “รูบริค” (Rubric Score) ของแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม

3.3.นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใชและค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ในการทดลองโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ใช้แบบแผนการทดลอง แบบ One Group Pretest-Posttest Design ดังแสดงในตาราง ดังนี้

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบกอน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
T1	X	T2

ความหมายของสัญลักษณ

T1 แทน การทดสอบกอนการทดลอง

X แทน การจัดกระทำการทดลอง

T2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

การจัดกระทำขอมูลและวิเคราะหขอมูล

1. การประเมินความสอดคลองของแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม แบบทดสอบวัดความรู้ แบบประเมินผลงานตามสภาพจริง . แบบประเมินกลยุทธ์ Two – Generation Approach กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และร่างโปรแกรมการฝกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใชคาดัชนีความสอดคลอง (Item Objective Congruence)

2. หาค่าความยากง่าย ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR 20)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

4. เปรียบเทียบผลงานการสานกระจาดแม่ลาโดยใช้เกณฑ์ รูบริค (Rubric Score)

สถิติที่ใชในการวิเคราะหขอมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการจัดกระทำขอมูลและวิเคราะหขอมูลโดยใชสถิติตางๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานไดแก

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 คาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 ร้อยละ

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลองจากแบบทดสอบวัดความรู้ โดยใช้ สถิติ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา

ด้านประชากร พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กเล็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี) วัยเด็กตอนกลาง (อายุ 6-13 ปี) วัยรุ่น (อายุ 13 – 18 ปี) และวัยผู้สูง (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย ขาดการเชื่อมโยงระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

ด้านสังคม พบว่า ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือ ในอดีตชาวบ้านมีการนุ่งโจงกระเบน ปัจจุบันมีการแต่งกายตามสมัยนิยม โดยเฉพาะหนุ่มสาว ตลอดจนการร่วมสืบสาน วัฒนธรรม และประเพณี ที่มีมาแต่เดิมมีจำนวนลดลง ปัจจุบันเหลือแต่วัยผู้สูงอายุ และ วัยผู้ใหญ่

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สภาพเศรษฐกิจของตำบลแม่ลา เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม คนงานส่วนใหญ่เป็นชาวต่างด้าว คนในชุมชนแม่ลาออกไปรับจ้างทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง ทำให้ขาดการกระจายรายได้ให้กับคนในพื้นที่

ด้านอาชีพและรายได้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนา และรับจ้างทั่วไป ซึ่งก็ประสบผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่นฝนแล้ง น้ำท่วมนาไร่ ทำให้เกิดความเสียหาย ไม่สามารถทำได้ต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับที่นาส่วนใหญ่เช่าเขาทำ เนื่องจากได้ขายนาให้กับผู้ประกอบการที่มาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้รายได้ที่ได้รับค่อนข้างน้อยไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่าย โดยเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท ต่อครัวเรือน นอกจากนั้นยังมีประชาชนบางส่วนไม่มีอาชีพ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ

ด้านการศึกษา พบว่า คนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 และ 6 ปัจจุบันคนในชุมชนตำบลแม่ลา ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ แต่ก็มีบางคนในชุมชนที่ทำงานไปพร้อมกับเรียน โดยเรียนที่ กศน.อำเภอนครหลวง เพื่อนำวุฒิไปปรับให้เงินเดือนสูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาอาชีพ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า มีความต้องการพัฒนาอาชีพด้านหัตถกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 16.66 ด้านคหกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.00 ด้านศิลปกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 10.00

ขั้นตอนที่ 2 ผลการกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐานทางการศึกษา

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้ที่อาศัยอยู่ปัจจุบันเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุ 35 – 60 ปี และวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปกับเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ดังนั้น จึงนำหลักปรัชญาการศึกษาแบบมนุษยนิยม ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมการรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (Self - actualization)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน จำนวน 15 คน ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ ดังนี้

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

1) ด้านบุคลากร

1.1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ใหญ่ไม่จำกัด อายุ เพศ การศึกษา และเด็กที่มีอายุ 10 – 12 ปี โดยมีความสัมพันธ์เป็น พ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

1.2) วิทยากรฝึกอบรมด้านสานกระจาดแม่ลา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลแม่ลา

2) ด้านงบประมาณ ประมาณ 15,000 บาท

3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย คีมล็อค มีดโต้ มีดตอก ตะปู

4) ด้านเวลา เป็นวันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 13.00 – 16.00น.

5) ด้านสถานที่ ได้แก่ โรงเรียนวัดสำมะกัน

ขั้นตอนที่ 4 ผลการออกแบบโปรแกรม

1. โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)ได้ยึดหลัก“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งสำหรับประเทศ โดยเฉพาะคนที่อาศัยอยู่ในชนบทส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรม การทำนา ทำสวน ทำไร่ ซึ่งรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย โดยเฉพาะปีไหนฝนแล้งทำให้น้ำน้อย ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ขาดรายได้ ดังนั้นการการพัฒนาคนในชนบทจึงมีความสำคัญอย่างหนึ่ง

ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นชุมชนชนบท ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพของชาวบ้าน ตำบลแม่ลา โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ผลการสัมภาษณ์ **ด้านประชากร** พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กเล็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี) วัยเด็กตอนกลาง (อายุ 6-13 ปี) วัยรุ่น (อายุ 13 – 18 ปี) และวัยผู้สูง(อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ทำให้เกิดประชากรสองวัย (Two – Generation) และเกิดช่องว่างระหว่างวัย ขาดความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว **ส่วนด้านอาชีพและรายได้** พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนา ซึ่งก็ประสบผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่นฝนแล้ง น้ำท่วมนาไร่ ทำให้เกิดความเสียหาย ไม่สามารถทำได้ต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับที่นาส่วนใหญ่เช่าเขาทำ เนื่องจากได้ขายนาให้กับผู้ประกอบการที่มาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้รายได้ที่ได้รับค่อนข้างน้อยไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่าย โดยเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท ต่อครัวเรือน นอกจากนั้นยังมีประชาชนบางส่วนไม่มีอาชีพ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ

ดังนั้น หากมีการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ ให้กับชาวบ้านในตำบลแม่ลา ก็จะสามารถช่วยให้ชาวบ้านที่ไม่มีอาชีพ หรือมีอาชีพแต่สามารถใช้เวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพมาทำอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งจากการสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาอาชีพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน พบว่า มีความต้องการอาชีพด้านหัตถกรรม (จักสาน) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาเป็นด้านการเกษตร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ด้านคหกรรม (อาหาร) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ด้านศิลปกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่แน่ใจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์มาสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยนำแนวคิด Two – Generation Approach มาประกอบการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครั้งนี้ เพื่อช่วยให้การฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม และช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ในเนื้อหา สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้

2) วัตถุประสงค์

2.1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เรื่องการสานกระจาดแม่ลา

2.2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสานกระจาดแม่ลาได้อย่างถูกต้อง สวยงาม

3) เนื้อหาการฝึกอบรม

3.1 เครื่องมือที่ใช้สานกระจาดแม่ลา

3.2 วัสดุที่ใช้สานกระจาดแม่ลา

3.3 ลายสานกระจาดแม่ลา

3.4 ขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลา

4) การจัดกิจกรรม ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่องที่จะสอน 2) สาระสำคัญของเรื่องที่จะสอน 3) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและการประเมินผล 8) บันทึกผลการจัดกิจกรรม

5) รูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงาน 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

6) วิธีการฝึกอบรม เป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม การสาธิต การฝึกปฏิบัติจริง

7) สื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ กระจาดแม่ลา ไม้ไผ่ หวาย คีมล็อค มีดโต้ มีดตอก ตะปู

8) งบประมาณ ประมาณ 15,000 บาท

9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1) ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่อง การสานกระจาดแม่ลา

9.2) ผู้เข้ารับการอบรมมีผลงาน การสานกระจาดแม่ลา

10) การประเมินผล

ด้านความรู้

โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อน – หลัง การเข้ารับการฝึกอบรม โดยมีคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

ด้านผลงาน

โดยการประเมินผลงานตามสภาพจริง จากการสานกระจาดแม่ลาจากวิทยากร โดยใช้เกณฑ์การประเมินเรียกว่า “รูบริค” (Rubric Score) โดยแบ่งระดับคุณภาพ ตั้งแต่ 0 – 3

2. ผลการตรวจร่างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two– Generation Approach

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมการฝึกอบรม ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรม ผลการประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการมากกว่า 0.50 โดยมีค่าดัชนีแต่ละรายการอยู่ระหว่าง 0.71 – 1.00 และโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

2. ประสิทธิผลของการทดลองโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้โปรแกรม

1. ผลการทดสอบวัดความรู้ ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.85 และหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อน – หลังเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจาดแม่ลา พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม พบว่าผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม กลุ่มที่ 4 - 6 และ กลุ่มที่ 8 – 10 มีผลงานการสานกระจาดแม่ลามีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1 – 3 และกลุ่มที่ 7 มีผลงานการสานกระจาดแม่ลามีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

3. ผลการประเมินกลยุทธ์ Two – Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กของแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาพบว่า เนื้อหาเรื่อง เครื่องมือ วัสดุ ลายสานกระจาดแม่ลา กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับเนื้อหาเรื่อง ขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลา กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

อภิปรายผล

1. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา

ด้านประชากร พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กเล็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี) วัยเด็กตอนกลาง (อายุ 6-13 ปี) วัยรุ่น (อายุ 13 – 18 ปี) และวัยผู้สูง (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ทำให้เกิดประชากรสองวัย (Two – Generation) และเกิดช่องว่างระหว่างวัย ขาดความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว ทั้งนี้ เนื่องจาก พ่อ แม่ ของเด็กที่ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาว มีความจำเป็นต้องออกไปรับจ้างทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และที่อื่นๆเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว

ด้านสังคม พบว่า ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือ ในอดีตชาวบ้านมีการนุ่งโจงกระเบน ปัจจุบันมีการแต่งกายตามสมัยนิยม โดยเฉพาะหนุ่มสาว ตลอดจนการร่วมสืบสาน วัฒนธรรมและประเพณี ที่มีมาแต่เดิมมีจำนวนลดลง ปัจจุบันเหลือแต่วัยผู้สูงอายุ และ วัยผู้ใหญ่ สำหรับวัยหนุ่มสาว และวัยเด็ก ไม่ได้มาร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่เดิมของบรรพบุรุษ ทั้งนี้ เนื่องจากวัยหนุ่มสาวออกไปรับจ้าง

ทำงานนอกบ้าน ส่วนวัยเด็กขาดแรงกระตุ้นจากผู้ใหญ่ ทำให้เด็กขาดการซึมซับรับเอาวัฒนธรรม ประเพณีที่มีมาแต่เดิม

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สภาพเศรษฐกิจของตำบลแม่ลา เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม คนงานส่วนใหญ่เป็นชาวต่างด้าว คนในชุมชนแม่ลาออกไปรับจ้างทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง ทำให้ขาดการกระจายรายได้ให้กับคนในพื้นที่ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน ประกอบกับผู้ประกอบการมีแรงงานต่างด้าวเป็นทางเลือก ซึ่งมีค่าแรงถูกกว่าแรงงานไทย

ด้านอาชีพและรายได้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนา และรับจ้างทั่วไป ซึ่งก็ประสบผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่นฝนแล้ง น้ำท่วมนาไร่ ทำให้เกิดความเสียหายไม่สามารถทำได้ต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับที่นาส่วนใหญ่เช่าเขาทำ ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มีอาชีพทำนาส่วนใหญ่ได้ขายนาให้กับผู้ประกอบการที่มาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้รายได้ที่ได้รับค่อนข้างน้อย โดยเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าเส้นความยากจนของประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่ากับ 2,646 บาท/คน/เดือน

ด้านการศึกษาพบว่า ปัจจุบันคนในชุมชนตำบลแม่ลา ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับแต่ก็มีบางคนในชุมชนที่ทำงานไปพร้อมกับเรียน โดยเรียนที่ กศน.อำเภอนครหลวง เพื่อนำวุฒิไปปรับให้เงินเดือนสูงขึ้นทั้งนี้ เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อย ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา

1.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาอาชีพ พบว่าด้านหัตถกรรมมีความต้องการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 ทั้งนี้ เนื่องจาก ในอดีตชาวบ้านเคยทำหัตถกรรมจักสาน คือ การสานกระจาดแม่ลา จึงทำให้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่คนรุ่นหลังได้ ประกอบกับในตำบลแม่ลา มีต้นไผ่ที่สามารถนำมาทำจักสานได้นอกจากนั้น ปัจจุบันผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลแม่ลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและเป็นวัยผู้ใหญ่ (50 -60 ปี) และวัยผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สอดคล้องกับข้อมูลจำนวนประชากรของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2558ข: 1-3) ที่ระบุจำนวนเพศหญิงที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 45 .21 ของจำนวนประชากรเพศหญิงทั้งหมดของตำบลแม่ลา ดังนั้น จึงสามารถทำหัตถกรรมจักสานอยู่กับบ้านได้และยังสามารถสอนบุตรหลานของตนได้อีกด้วย และสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของฮอพพอค (พัชรพรรณ ยาโน, 2552 ; อ้างจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529 ; อ้างจาก Hoppock, 1976) ที่ระบุว่า อาชีพที่บุคคลเลือกมักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่าจะสนองความต้องการที่สำคัญส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด

1.3 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐานทางการศึกษา

เป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ พบว่า ปัจจุบันประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กและวัยผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) และการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมครั้งนี้ ประกอบด้วยคนสองวัย คือ ผู้ใหญ่และเด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักปรัชญาการศึกษาแบบมนุษยนิยม ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อส่งเสริมการรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (Self - actualization) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แฟร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์,

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2547; อ้างจาก Freire, 1978) ได้กล่าวถึง หัวใจสำคัญของแนวคิดทางการศึกษาของแฟร์เป็นลักษณะทางมนุษยนิยม คือ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความจริงว่า ตัวผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้น สอดคล้องกับอุ่นตา นพคุณ (2546: 64) ที่กล่าวว่า นักการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่นำปรัชญามนุษยนิยมมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมหรือจัดการเรียนการสอน จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน โดยเฉพาะเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกเป็นการให้ความสำคัญผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered)

1.4 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

เป็นการสนทนากลุ่มกับคนในพื้นที่ เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเวลา ด้านสถานที่ ทั้งนี้เนื่องจาก การนำแนวคิดของ แฟร์ (Freire, 1970) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับการเป็นอิสระจากการถูกกดขี่ โดยการให้เด็กและผู้ใหญ่ออกจากความยากจน และการไม่รู้หนังสือ ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์รายละเอียดทั้งหมด โดยการสนทนาพูดคุยเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาพวกเขา ตลอดจนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม และสอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์ฟาร์เรล่า (Caffarella,1994: 19) ที่กล่าวว่า ควรให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาโปรแกรม

1.5 การออกแบบโปรแกรม

โปรแกรมการฝึกอบรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two – Generation Approach ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาการฝึกอบรม 4) การจัดกิจกรรม 5) รูปแบบการเรียนรู้ 6)วิธีการฝึกอบรม 7) สื่อและอุปกรณ์การฝึกอบรม 8) งบประมาณ 9) คุณค่า หรือ ประโยชน์ที่ได้รับ 10) การประเมินผล และเมื่อนำร่างโปรแกรมการฝึกอบรม ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมผลการประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการ มีค่าดัชนีมากกว่า 0.5 ทุกรายการ ทั้งนี้เนื่องจาก การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของนักวิชาการชาวต่างประเทศ ได้แก่ บูนและคนอื่นๆ (Boone ; et al., 1985)

2. ประสิทธิผลของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach

2.1 ผลการทดสอบวัดความรู้ ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.85 และหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก

1) โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) เนื้อหาการฝึกอบรม (4) การจัดกิจกรรม (5) รูปแบบการเรียนรู้ (6)วิธีการฝึกอบรม (7) สื่อและอุปกรณ์การฝึกอบรม (8) งบประมาณ (9) คุณค่า หรือ ประโยชน์ที่ได้รับ (10) การประเมินผล และได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจ

ความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมผลการประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการ มีค่าดัชนีมากกว่า 0.5 ทุกรายการ ดังนั้นเมื่อนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปทดลองใช้ จึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรม โดยพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เอกจิตรา ใหญ่สว่าง (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของตัวแทนประกันวินาศภัยผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพตัวแทนประกันวินาศภัย มีองค์ประกอบโปรแกรม 9 ด้าน คือ 1) เป้าหมาย 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) หลักสูตรและเนื้อหา 5) สื่อการเรียนการสอน 6)กิจกรรมการเรียนรู้ 7) แหล่งความรู้ 8) สภาพแวดล้อม 9) การวัดและประเมินผล และผลการทดลองของโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะ พบว่า ตัวแทนประกันวินาศภัยมีสมรรถนะวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ความรู้ 2) ทักษะ 3) ทัศนคติ และ 4)ความพร้อมในด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะสูงกว่าก่อนร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การนำแนวคิด Two-Generation Approach มาสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม ด้วยการนำคนสองวัยระหว่างผู้ใหญ่และเด็กมาเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น ไม่เกิดการเขินอายกล้าแสดงออก สอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ซีอาร์ (Barczak, 2014: Online) ได้กล่าวว่า " Two-Generation Approach " เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่และเด็กเป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมรี; และออสติน (Mary; & Austin, 2013: Abstract) ได้ทำวิจัย กรณีศึกษา การสนับสนุนครอบครัวในโครงการ Two-Generation ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์ Two-Generation ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กให้ดีขึ้น

2.2 ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจาดแม่ลา พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่มพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ 4 - 6 และ กลุ่มที่ 8 – 10 มีผลงานการสานกระจาดแม่ลามีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1 – 3 และกลุ่มที่ 7 มีผลงานการสานกระจาดแม่ลามีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือ กลุ่ม ที่ 4 - 6 และ กลุ่มที่ 8 – 10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสบการณ์ด้านการทำจักสาน สำหรับกลุ่มที่อยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ กลุ่มที่ 7 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่มีประสบการณ์ด้านการทำจักสาน และกลุ่มที่ 1 – 3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเพศชาย สรุปได้ว่าเพศ และประสบการณ์มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลงานการสานกระจาดแม่ลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ คิงเกอร์ (Klinger, 1990: Abstract) ได้ทำวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาโปรแกรมฝึกอบรมบุคลากรทางคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ใหญ่พิการในวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดกลุ่ม คือเพศ และ ประสบการณ์

2.3 ผลการประเมินกลยุทธ์ Two – Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กของแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาพบว่า เนื้อหาเรื่อง เครื่องมือ วัสดุ ลายสานกระจาดแม่ลากับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจาก การนำแนวคิด " Two-Generation Approach " ซึ่งเป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่และเด็กเป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขา

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Barczak, 2014: Online) ทำให้ผู้ใหญ่และเด็กได้มีการพูดคุยสื่อสารกันในกลุ่ม เกิดการความคิดร่วมกัน ทั้งนี้เพราะการสื่อสารสนทนาร่วมกันในกลุ่ม เป็นความรู้สึกร่วมกันของความคิดอารมณ์ และผลการปฏิบัติงานที่เป็นสิ่งที่ทำร่วมกัน (อรทัย ธารีเกษ,2559) สำหรับเนื้อหาเรื่อง ขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลา กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เนื่องจาก ขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลา มีหลายขั้นตอน เป็นงานฝีมือที่ค่อนข้างยากและละเอียด ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และต้องลงมือปฏิบัติจริงและฝึกทำบ่อยๆ จึงจะสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ (วจินี จงจิตร, 2559) ที่พบว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น **ดังนั้นการนำแนวคิด Two – Generation Approach** มาประกอบการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมทำให้ผู้ใหญ่และเด็กได้เกิดความใกล้ชิดกัน เป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเกิดการเรียนรู้ในอาชีพจักสานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานในระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ตำบล อำเภอ จนไปถึงจังหวัด ควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ และด้านการตลาด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถรวมกลุ่มอาชีพการสานกระจาด แม่ลา เพื่อนำไปสู่หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

1.2 การนำโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two –Generation Approach สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมการพัฒนาอาชีพอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยปรับเนื้อหาการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two – Generation Approach ด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในตำบลอื่น ๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2558**). รายงานหมู่บ้านชนบทไทย : จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2 ค) ปี 2558**. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2552). **เทคนิคการวางแผนอาชีพและการบริการสารสนเทศ.** กรุงเทพฯ :ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). **เอกสารการสอนทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรพรรณ ยาโน. (2552). **วิถีชีวิตกับการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรแบบผสมผสานในจังหวัดชุมพร. วิถีชีวิตกับการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรแบบผสมผสานในจังหวัด ชุมพร.** สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วจินี จงจิตร. (2559**. ประสิทธิผลของโปรแกรมสร้างเสริมสุขภาวะองค์รวมแนวพุทธสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่มีภาวะอ้วน**. Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เมษายน 2559 : 729

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2541). **ชุดมรดกศิลปหัตถกรรมไทย เครื่องจักสานไทย.** กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง.

_____. (2558). **รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2558). **บรรยายสรุปประจำปี 2557**. พระนครศรีอยุธยา: สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานสงเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). **หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาการพัฒนาอาชีพใหมีความมั่นคง.** กรุงเทพฯ: สำนักงานสงเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). **สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2557.** สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2558, จาก http : *www*. service.nso.go.t/nso/nsopublish/hemes/files/lfs57/SumResult57.

สุภางค์ จันทวานิช. (2535). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรทัย ธารีเกษ. (2559). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้สาหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา** Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เมษายน 2559 : 1559

อายุวัฒน์ สว่างผล. (2548). **การวิเคราะห์อาชีพช่างจักสานในจังหวัดกำแพงเพชร.** กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

อุทัย หิรัญโต. (2531). หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮาส์.

อุ่นตา นพคุณ. (2546). **กรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

เอกจิตตรา ใหญ่สว่าง. (2554). **การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของตัวแทนประกันวินาศภัย.** ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ค.ด.(สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ภาษาต่างประเทศ

Ascend at the Aspen Institute. (2014). **Investing in Hope: A Two-Generation Approach to Asset Building.** Retrieved Jone 1 , 2015 , from http: www. cfed.org/assets/pdfs/ investing_in_hope

Barczak , Monica . (2014). **Two-Generation Approaches: A Promising Strategy for Fighting Poverty**. Retrieved Jone 1 , 2015 from http : www.spotlightonpoverty.org/exclusive commentary.

Boone, Edgar J. (1992). **Developing Programs in Adult Education**. Illinois : Waveland Press,Inc.

Caffarella , Rosemary S. (1994). **Planning Programs for Adult Learners.** San Francisco : Jossey – Bass Publishers.

Freire, P. (1970). **Pedagogy of the Oppressed**. New Youk: Herder and Herder.

_____. (1978). **Pedagogy of the Oppressed**. Middlesex : Penguin Books Ltd.

Hoppock, R. (1976). **Occupational Information.** 3rd ed. New York : Mc Graw-Hill.

Klinger, Kathleen Holland. (1990). **A Case Study of A Personal Computer Training Program for Disabled Adults in A Community College**. San Diego : United States Internationa University.

Mary, Leah ; & Austin , Saroja . (2013**). A Case Study : Family Support in A Two Generation Program**. Pennsylvania : the University of Pennsylvania.

Saunders , Katherine . (2014 **) Toward a Two-Generation Approach: Innovative Strategies to Improve Education and Training for Parents**. Retrieved Jone 1 , 2015 , from http : www. evolllution.com/opinions/two-generation-approach-innovative-strategies

The Annie E. Casey Foundation. (2014). **Creating Opportunity for Families a two-generation approach.** Retrieved Jone 1 , 2015 , from http : www.aecf.org/resources/creating-opportunity-for-families.